

## **Rudolf Maister – pjesnik, bibliofil, kulturnjak**

General i pjesnik Rudolf Maister Vojanov, branitelj slovenske sjeverne granice, rođen je 29. ožujka 1874. u Kamniku, a preminuo je 26. srpnja 1934. u Uncu kod Rakeka. Slovenija 2024. godine obilježava 150. obljetnicu njegova rođenja i 90. obljetnicu smrti.

Vlada Republike Slovenije odaje počast uspomeni na generala Maistera i u čast njegovim iznimnim zaslugama za slovenski narod proglašava 2024. godinom generala Rudolfa Maistra. U 2024. godini očekuju se brojni projekti i događanja koja će biti zaokružena glavnom proslavom državnog praznika, Dana Rudolfa Maistra, 23. studenog.

### **Maistrov put**

Hrabar, neustrašiv, neobičan, karizmatičan... takav bi trebao biti Maistrov put. Takav je bio general i pjesnik Rudolf Maister. Hrabro je i odlučno zauzeo državne i nacionalne granice i postavio temelje današnje slovenske države. No, unatoč tome, dugo nije zauzimao odgovarajuće mjesto u slovenskom kolektivnom sjećanju.

U novim vremenima, pak, Rudolf Maister digao se iz pepela poput feniksa. Uz baštinu koju čuva 15 institucija sudionica i bogatu obiteljsku arhivu Maistrovih, general širom otvara vrata i ponovno samouvjeren i odlučno pomiče granice: za novi pogled na slovenske krajeve i za novi put u budućnost.

Maistrova uloga u kolektivnoj svijesti Slovenaca neprocjenjiva je, jer su postignuća njegovih nastojanja, poput granice u Štajerskoj, koja je do danas vrijedila kao državna granica, trajna. Slovenska vojska također se nadovezuje na tradiciju herojskih djela generala Maistra. Vjerujemo da će Godina generala Maistra biti poticaj za širenje svijesti i stvaranje novih programa i aktivnosti vezanih uz Maistrovu domoljubnu, vojničku i pjesničku baštinu.

### **Pjesnik**

Književnim radom Maister se počeo baviti u mladosti. U Kranju je uređivao i izdavao rukopisne novine „Inter nos“, a u Ljubljani „Večernicu“. Svojim književnim priložima sudjelovao je u časopisima „Vrtec“ i „Vesna“, kasnije i u časopisu „Ljubljanski zvon“ i listu „Slovenski narod“. Za vrijeme studija postao je dopisni član književne udruge „Zadruga“ uz Cankara, Murna i Kettea. Bio je osebujni pjesnički glas svoga vremena. Oslanjao se na tradiciju slovenske narodne pjesme, utjecaj predstavnika suvremene slovenske moderne osjeća se uglavnom u njegovoj ispovjednoj i ljubavnoj lirici. Objavio je dvije zbirke pjesama: „Poezije“ (1904.) i „Katica mojih“ (1929.) – Maistrova baština – NUK, MMK.

### **Bibliofil**

Rudolf Maister bio je i veliki ljubitelj knjiga. Njegov entuzijazam za knjige prerastao je u veliku privatnu knjižnicu s gotovo 6000 jedinica građe. Dopunjavao ga je i usavršavao gdje god je službeno bio premješten. Maister je bio dobar poznavatelj starije slovenske grafike. Njegovo poznavanje slovenskih publikacija bilo je sveobuhvatno. Nakon povratka iz Galicije njegova bogata knjižnica pratila ga je u sva mjesta službe. Njegovu biblioteku znalački je sudio književni povjesničar, književnik i prevoditelj prof. Silva Trdina, koji je od 1930. do 1935. službovao u Mariboru. Zbog njemačke okupacije 1941. Maisterovi potomci knjižnicu su preselili u obiteljsko poduzeće Mirim u Zagrebu. Nakon raznih komplikacija, sačuvana je u sanducima do kraja rata.

### **Kulturnjak**

Maister je znao i iznimno cijenio vrijednost kulture. Bio je svjestan da uz politički i teritorijalni suverenitet jezik i kultura moraju biti temelj identiteta slovenskog naroda. Njegov

nepokolebljivi vojni i moralni avtoritet učinio ga je cijenjenom javnom osobom, kako u puku, tako i u intelektualnim krugovima. Njegova pisma nalaze se u arhivima poznatih slovenskih stvaralaca i znanstvenika, među kojima su Fran S. Finžgar, Oton Župančič, Fran Albreht, Ivan Vrhovnik, Ivan Hribar..

---

## **Rudolf Maister – pesnik, bibliofil, kulturnik**

*General in pesnik Rudolf Maister Vojanov, obranitelj slovenske severne meje, se je rodil 29. marca 1874 v Kamniku in umrl 26. julija 1934 na Uncu pri Rakeku. Leta 2024 tako Slovenija zaznamuje 150. obletnico njegovega rojstva in 90. obletnico njegove smrti.*

*Vlada Republike Slovenije se spominu na generala Maistra in v čast njegovim izjemnim zaslugam za slovenski narod poklanja z razglasitvijo leta 2024 za leto generala Rudolfa Maistra. Leta 2024 bodo potekali številni projekti in prireditve, ki jih bo zaokročila glavna proslava ob državnem prazniku, dnevu Rudolfa Maistra, 23. novembra.*

### **Maistrova pot**

*Pogumna, neustrašna, nenavadna, karizmatična ..., takšna naj bi bila Maistrova pot. Takšen je bil general in pesnik Rudolf Maister. Drzno in odločno je zavzel državne in narodne meje ter postavil temelje današnji slovenski državi. Vendar kljub temu v slovenskem kolektivnem spominu dolgo ni zasedel ustreznega mesta.*

*V novih časih pa se je Rudolf Maister kot feniks dvignil iz pepela. Z dediščino, ki jo hrani 15 sodelujočih ustanov in bogat družinski arhiv Maistrovih, general široko odpira vrata in spet samozavestno, usodno premika meje: za nov pogled na slovenske kraje in za novo pot v prihodnost.*

*Maistrova vloga v kolektivni zavesti Slovencev je neprecenljiva, saj so dosežki njegovih prizadevanj, kot je meja na Štajerskem, ki je obveljala kot državna meja do danes, trajni. Na tradiciji junaških dejanj generala Maistra gradi tudi Slovenska vojska. Verjamemo, da bo leto generala Maistra spodbuda k širjenju zavesti ter oblikovanju novih programov in dejavnosti, povezanih z Maistrovo domoljubno, vojaško in pesniško dediščino.*

### **Pesnik**

*Maister je začel literarno ustvarjati že v mladosti. V Kranju je urejal in izdajal rokopisni list „Inter nos“, v Ljubljani pa list „Večernica“. S svojimi literarnimi prispevki je sodeloval pri revijah „Vrtec“ in „Vesna“, pozneje tudi v reviji „Ljubljanski zvon“ in časopisu „Slovenski narod“. Med študijem je ob Cankarju, Murnu in Ketteju postal dopisni član literarnega društva „Zadruga“. Bil je značilen pesniški glas svojega časa. Naslonil se je na tradicijo slovenske ljudske pesmi, vpliv predstavnikov sočasne slovenske moderne zaznamo predvsem v njegovi osebnoizpovedni in ljubezenski liriki. Objavil je dve zbirki pesmi: „Poezije“ (1904) in „Kitica mojih“ (1929) – Maistrova dediščina – NUK, MMK.*

### **Bibliofil**

*Rudolf Maister je bil tudi velik ljubitelj knjig. Njegovo navdušenje nad knjigami je zraslo v veliko zasebno knjižnico s skorajda 6000 enotami gradiva. Dopolnjeval in izpopolnjeval jo je povsod, kamor je bil službeno premeščen. Maister je bil dober poznavalec starejših slovenskih tiskov. Njegovo znanje o slovenskih publikacijah je bilo celovito. Po vrnitvi iz Galicije ga je njegova bogata knjižnica spremljala v vse kraje službovanja. Knjižnico mu je strokovno uredila literarna*

zgodovinarica, pisateljica in prevajalka prof. Silva Trdina, ki je med letoma 1930 in 1935 službovala v Mariboru. Zaradi nemške okupacije leta 1941 so Maistrovi potomci knjižnico preselili v družinsko podjetje Mirim v Zagrebu. Po raznih zapletih pa se je ohranila v zabojih do konca vojne.

### **Kulturnik**

Maister je poznal in izjemno spoštoval vrednost kulture. Zavedal se je, da morata ob politični in ozemeljski suverenosti jezik in kultura predstavljati temelj samobitnosti slovenskega naroda. Zaradi svoje neomajne vojaške in moralne avtoritete je postal cenjena javna oseba tako med preprostimi ljudmi kot v intelektualnih krogih. Njegova pisma najdemo v arhivih znanih slovenskih ustvarjalcev in učenjakov, med drugimi Frana S. Finžgarja, Otona Župančiča, Frana Albrehta, Ivana Vrhovnika, Ivana Hribarja...

Izvori tekstova: <https://www.rudolfmaister.si/>, <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi340526/>

Izvori slikovnih priloga: <https://www.kamra.si/mm-elementi/rudolf-maister-19491/>, <https://www.kamra.si/mm-elementi/rudolf-maister/>